

Dilophus humeralis Zetterstedt, 1850

Studerat material. Sverige. Sk: Alnarp, Falsterbo, Kivik, Mälarhusen, Sandhammaren, Vitmölla, Ystad; 31 ex. - Ha: Skummeslövs havsbad; 2 ex. - Öl: Böda, Högby; 2 ex. Insamlingsdatum 3/5-7/6, 6/8-20/8.

Dilophus humeralis finns endast i södra Sverige och förekommer dels i slutet av maj till början av juni och dels i augusti och har således två generationer per år.

Dilophus neglectus Haenni, 1982

Studerat material. Sverige. Go: Norrlanda Hammars; 29 ex. - Ån: Härnösand; 1 ex. - Vb: Degerfors; 1 ex. Insamlingsdatum augusti, 18/8.

Dilophus neglectus har påträffats på Gotland samt i Mellansverige och samtliga fynd är från augusti.

Allt studerat material finns på Entomologiska museet, Lund.

Insamlare

I. Ammitzböll, K. Ander, H. Andersson, J. Ardö, P. Ardö, E. Arwidsson, S. Bengtsson, S. Berdén, P. Brinck, L. Cederholm, Y. Cederholm, E. Dahl, R. Dahl, R. Danielsson, P. H. Enckell, K. H. Forsslund, Gustavsson, U. Gärdenfors, B. Hyltén-Cavallius, A. Jansson, N.

A. Kemner, Larsson, C. H. Lindroth, J. Nilsson, P. Persson, O. Ringdahl, H. Rosén, T. Tjeder, E. Wahlgren, H. W. Waldén.

Ett stort tack till Christer Hansson för att han har hjälpt mig att genomföra detta arbete på den korta tid jag har haft på mig. Jag vill också tacka Hugo Andersson, Roy Danielsson och alla andra på Systematiska avdelningen på Zoologiska institutionen vid Lunds universitet för all hjälp.

Litteratur

- Duda, O. 1930. Bibionidae. In Lindner, E. (ed.): Die fliegen der Palaearktischen Region. Band II(1: 4) 75 sidor, 2 planscher. Stuttgart.
- Freeman, P. & Lane, R. P. 1985. Bibionid and Scatopsid flies. Diptera: Bibionidae and Scatopsidae. - Handb. Ident. Brit. Insects. 9 (7): 1-19, 49-53.
- Haenni, J.-P. 1982. Révision des espèces européennes du groupe de *Dilophus febrilis* (L.), avec description d'une espèce nouvelle (Diptera, Bibionidae). - Revue suisse Zool. 89 (2): 337-354.
- Hardy, D. E. 1981. Bibionidae. In: Manual of Nearctic Diptera. 1 (13): 217-222. Agriculture Canada, Monograph No. 27.
- Krivoshchina, N. P. 1988. Family Bibionidae. In: Bei-Bienko, G. Y. (ed.): Keys to the insects of the European Part of the USSR. V. part one: 667-680.

Innebörden av fjärilars vetenskapliga namn

Emmet, A. M. 1991. *The Scientific Names of the British Lepidoptera – their History and Meaning*. Harley Books (Colchester, UK). 228 sidor, 8 planscher. Format 15.5×23.5 cm. Inbunden, ISBN 0-946589-28-3, pris 49:95 GBP; häftad, ISBN 0-946589-35-6, pris 24:95 GBP.

Fjärilar, såväl dag- som nattfjärilar, har alltid haft en plats i människans tillvaro. Spektrat sträcker sig från de underbara varelser som flyger omkring vackra sommardagar och bringar oss glädje att beskåda, till de nattflygande, "illavarslande" djuren som ansetts för ondskans tecken, förebådande sjukdomar. Därför är det inte speciellt underligt att dessa djur har fått ett stort antal trivialnamn på olika språk. Då Carolus Linnaeus (1758) organiserade djurlivet i sin *Systema Naturae* (10:e upplagan) erhöll arterna sina namn

på latin (eller härledda former från grekiskan) som då var tidens vetenskapliga språk. Idag, 234 år senare, har engelskan intagit platsen som det ledande vetenskapliga språket, och endast ett fåtal äldre biologer har tillräckliga kunskaper i latin och grekiska för att förstå innebörden av dessa gamla vetenskapliga namn. Även om vissa artnamn är tämligen enkla att förstå för oss unga moderna biologer utan skolning i klassiska språk är innebörden i andra namn långt ifrån självklara. Som ett litet hjälpmedel för oss obevandrade i de latinska och grekiska språken har A. M. Emmet författat en bok i ämnet.

I en kort allmän inledning beskrivs grundläggande fakta såsom nomenklatur, klassificering och historien bakom uppkomsten av de vetenskapliga namnen hos Lepidoptera. Bokens huvuddel är i princip en systematisk katalog över Lepidoptera, där alla namn förklaras och diskuteras in i minsta detalj. Totalt behandlas 2 500 ar-

ter. Fyra appendix är inkluderade och dessa innehåller namn relaterade till personer, namn med geografisk anknytning, namn vars innebörd fortfarande är oklara, och felaktigheter i Macleod, R. D. (1959) *Key to the Names of British Butterflies and Moths*. Listan över litteraturreferenserna innehåller ca. 180 arbeten, från ca. 750 f.Kr. till dags dato. Ett index över alla namn finns inkluderat.

Boken är betydelsefull inte enbart för dess detaljerade beskrivningar av namnen på de engelska fjärilarna, utan utgör även ett viktigt historiskt dokument. Det är den typ av bok som man slumpmässigt kan börja läsa var som helst och alltid hitta något av intresse. Eftersom den nor-

diska faunan till stor del är gemensam med den från de brittiska öarna, är boken av stort intresse för oss. Priset är acceptabelt. Författaren och förlaget bör gratuleras till produktionen av ett fint arbete. Förhoppningsvis kommer även de vetenskapliga namnen på arter inom andra insektsordningar att få sina förklaringar. Kanske även en svensk motsvarighet vore på sin plats, det var ju ett tag sedan Grill, S. (1888) *Entomologisk Latinsk-Svensk Ordbok* (Entomologiska Föreningen, Stockholm) utkom, även om detta verk fortfarande är användbart.

Ulf Carlberg

Fjärilsinventeringar i Värmland och på Gotland

Berglind, S.-Å. *Inventering av storfjärilsfaunan på Rännberget, Torsby k:n* (Rapport 1989:7) 53 sid.

Berglind, S.-Å. *Inventering av fjärilsfaunan på Gultberget, Torsby k:n* (Rapport 1990:2) 49 sid.

Rapporterna kan rekvireras från Länsstyrelsens naturvårdsenhet, S-651 86 Karlstad. Pris per del SEK 20:-.

Från Länsstyrelsen i Värmlands län kom härom året två redovisningar av fjärilsinventeringar gjorda av Sven-Åke Berglind. Den ena behandlar storfjärilsfaunan på det välkända Rännberget i Torsby, den andra fjärilsfaunan på Gultberget i samma kommun.

Bägge inventeringarna är mycket ambitiöst genomförda, Rännberget 2 juni - 27 augusti 1985, Gultberget 9 juni - 1 oktober 1986. I redovisningarna behandlas bl a syftet med respektive inventering, områdesbeskrivning, metodik, redovis-

ning och diskussion av resultat avseende artrikedom, zoogeografiska aspekter samt brister i inventeringsarbetet. Intressantare arter presenteras i bild och i slutet av varje redogörelse finns kartor, tabeller och foton på olika biotoper.

Arbetena är synnerligen läsvärda för den som är intresserad av fjärilar i allmänhet eller av entomologisk inventeringsmetodik i synnerhet. Jag vill därför varmt rekommendera dem till alla intresserade.

På samma gång vill jag passa på att upplysa om den sammanställning av Gotlands speciella fjärilsfauna, som Länsstyrelsen i Gotlands län gav ut 1989. Den behandlar ett urval arter och har titeln *Sällsynta och hotade fjärilar på Gotland*. Arbetet är ett första försök att skapa en överblick över den gotländska fjärilsfaunan, och sammanställningen måste därför kompletteras efter hand. Länsstyrelsen i Visby, eller ännu hellre under-teknad, tar därför tacksamt emot fynduppgifter avseende gotländska fjärilar.

Håkan Elmquist